

קמ"ו פסוקים בפרשת מקץ כנגד חנוכה
ול"ו נרות ולמטה מעשרים

בפרשת מקץ נמסר קמ"ו פסוקים, וכתב צנני יששכר (מאמר ד' אות קמ"ז) קמ"ו הוא מספר אל"ה הוי"ה חנוכה, שזחננו מאירים שני שמות אלו אל"ה הוי"ה.

ואף אכן נימא דה מילתא שמספר קמ"ו רומז לחנוכה שתמיד חל בפרשת מקץ, דבתפארת שלמה לחנוכה מונה תיבת חנוכה לל', ובחנוכה מדליקין ל"ו נרות, ובמסכת שבת (דף כ"ז). א"ר כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום בר של חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמזוי, ועתה לא וחשוב ל' מחנוכה ול"ו נרות, וכ' שהוא שיעור גובה מקום להדליק המנורה, יעלה דיוק קמ"ו, ומפני זה נמסר בפרשת מקץ - הפרשה שחל תמיד חנוכה - קמ"ו פסוקים שמרמזו לנרות חנוכה.

ובכן תמנא בפרשת בראשית ג"כ יש קמ"ו פסוקים, דצעני חיים לחנוכה (אות ה') כתב שמצרכין על נרות חנוכה שעשה נסים לאבותינו, שכן נסים הם נ"ס י"ס, והכוונה שנס חנוכה היה זו תנאי עוד ממעשה בראשית, כמו נס קריעת י"ס שהיה תנאי בצריאת העולם, כמו"ש חז"ל במ"ר (בראשית פ"ה ה') א"ר יוחנן תנאין התנה הקדוש ברוך הוא עם הים שיהא נקרע לפני ישראל הה"ד (בשלה י"ד כ"ו) וישב הים לאיתנו לתנאו שהתנה עמו, כן היה נס חנוכה, שצריאת העולם התנה הקצ"ה שמפך הזה ידליקו שמונה ימים.

ולזה נמסר גם בפרשת בראשית קמ"ו פסוקים, דבפרשת בראשית יש רמז לנס חנוכה, ומספר קמ"ו מורה על המנורה ול"ו נרות ושלא יהיה למעלה מכ'.

אנו למטה מדליקין ביחד עם המנורה במקדש של מעלה

הנרות הללו אנו מדליקין, בספר חנוכה הצית הקדמון (משנת שע"ו) שנדפס בהסכמת המהרש"א והשל"ה, דקדק על תיבת אנו מדליקין לשון רבים, וביאר שקאי על נשים כשאין בעלה בעיר, וכן קטנים שהגיעו לחינוך, ואכסנאי שמדליק בעצמו, ונתן רמז בתיבת אל"ה שהוא נוטריקון א'כסנאי נ'שים ו'קטנים עכ"ד.

ואולי יאמר נא עוד בזה, עפימ"ש הרה"ג בעל שמן ראש (ליל א' חנוכה תשע"ו) דלכן נעשה נס בשמן אף דטומאה הותר בציצור, דבקדושת לוי כתב שבהלקת המנורה מדליקין נמי נרות במקדש של מעלה, ובשמן טמא אל"ה לעורר נרות של למעלה, לכן הוצרכו לנס שיהיה משמן טהור.

ובריגד יעקב לחנוכה ביאר נוסח הנרות הללו אנו מדליקים לשון רבים אף דצילל א' אין מדליקין רק נר אחד, כי בזה מעוררין הדלקה גם במנורה של מעלה, ולזה אומרים הנרות הללו קודש הם, כי גם למעלה נתעורר הדלקת מנורה שהם קודש עכ"ד.

ריתכן שלזה אומרים הנרות הללו אנו מדליקין, אנו הכוונה למטה ולמעלה, מדליקין למטה, ואף גם מלאכים מדליקין למעלה.

הנרות הללו אנו מדליקין בה' הידוע

החת"ס צדרשון לחנוכה (תקל"ד) כתב שזורת הפתח עם המנורה הוא צורת אות ה', כל הימין מאות ה' הוא מזוזה שלמה ממעלה למטה ששם המזוזה מימין, וכל שמאל של ה' קו הקטן למטה מורה על מנורה שהוא למטה מעשרה.

ויש לבאר אות ה' לחנוכה, דבספר הקדמון חנוכה הצית משנת שע"ו ביאר מ"ש הנרות הללו אנו מדליקין, הנרות בזה' ולא נרות הללו מדליקין, דאות ה' מצינו הכוונה בזה' הידיעה, וכמו"כ בנרות חנוכה צריך להדליק באופן שידעו מי מדליק, דבא"ח (סימן תרע"א ס"ד) איתא מילא קערה שמן והקיפה פתילות, אם כפה עליה כלי כל פתילה עולה בשביל נר אחד, לא כפה עליה כלי, אפי' לנר אחד אינו עולה לפי שהוא כמדורה, ולזה יסד הפייטן הנרות הללו בזה' ידוע, שהרואה הנרות ידע אופן המדליק עכ"ד.

ולזה הוה פתח עם המנורה צורת אות ה', שדליק בזה' הידוע באופן שידעו צהיכר מי הם המדליקין.

נרות חנוכה מביא זכרון

במאירי כתב מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל ובעה"צ ציטטו ובתפלו היינו שמדליק נרות חנוכה בתפילין וז"ל.

ויבאר דבספר שפת אמת (פרשת מקץ - שנת תר"מ) הביא מש"כ בזה"ר (סוף וישב) על הפסוק ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו דתיבת וישכחהו מיותר, ומפרש שע"י שנעשה פגם בזכרון שאמר יוסף לשר המשקים שיזכרנו, זה הביא את יוסף לשכחה והי' ירידה למדריגת יוסף ע"ש.

ובעין זה ממש נתקיים בנס דחנוכה להיפוך, ע"י שרצו להשכיחם תורתך לכן נתוסף עוד זכרון לצנ"י ע"י שרצו להשכיחם, כי ימי חנוכה נותנין זכרון, ולזה רמזו חכמים בחידותם מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל ובעה"צ מציין באמצע. כי מלות אלו מציין זכרון,

דמיונה צפתה לזכור מלכותו ית', וצליצת כתיב למען תזכרו, ושכחה אוחיות חשכה וזכירה הוא אור, ורמז וראיתם וזכרתם, לכן גם הסתכלות בנר חנוכה מציא זכירה כמו הסתכלות צליצת עכ"ד.

ובתפילין ג"כ מצינו זכרון, שנאמר בפרשת צא (י"ג ט') והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך בלי שכחה, היפך היונים שרנו להשכיחם תורתך, ולכן סבר המאירי שידליק גם בתפילין שיהיה לזכרון בין עיניך.

נר חנוכה לכל אחד ואחד אפילו הפחות ביותר בישראל

בספד"ק בני יששכר לחנוכה (מאמר ג' אות ל"ג) כתב כשהתקדק תמלא שמעשה המנורה נזכר בתורה ד' פעמים, בפרשת תרומה, וגם בפרשת תזריע, ואח"כ בפרשת אמור, ובפרשת בהעלותך הלא דבר הוא, ובפרשת בהעלותך נזכר חצות מנורה ד' פעמים, וכתב שמנורה רומז לתורה, ובתורה יש ד' חלקי פרדס, שהם פשט רמז דרש סוד.

ובעצה"ט (בהעלותך ח' ד') כתב שלכן נזכר בפרשת בהעלותך ד' פעמים מנורה, רמז לשיטת ר' יוסי ב"ר יהודה במסכת מנחות (דף כ"ח:). שהמנורה כשירה לעשות מד' מינים אלו, והם מתכת עץ עץ וזכוכית, וגם רמז לד' ספלי זהב בראש המנורות בשמחת בית השואבה עכ"ד.

וי"ל עוד בזה דבאמרי אמת (וישג תרפ"ו) כתב שחנוכה הוא יו"ט של חול להורות שכל אחד ואחד מישראל יכול להתעלות בחנוכה, ולכן תקנו נר לכל אחד ואחד, דבחנוכה זוכה כל אחד לנר מנורה ותורה אור, ומה"ט מנורתה למטה מעשרה שגם מי שהוא צדיקטא התחתונה זוכה להתעלות עכ"ד.

ובדרשות לחם שלמה (דרוש פ"ו לחנוכה) להגאון משימלוי ז"ל כתב לזכר האוחיות דדריידעל והם נ"ג'ה"ש, ומרגלא בפומא דאינשי שהם, ג' גאנץ, ה' האלץ, נ' נישט, ש' שטעל ומסבב עוד הפעם, שרומז לד' כחות שבישראל כמו"ש במדרש רבה (אמור פ"ל י"ג) שד' מינים מרמזים על ד' כחות שבישראל, אחרוג יש צו טעם וריח, ערבה אין צו טעם ואין צו ריח, לולב יש צו טעם ולא ריח, הדס יש צו ריח ולא טעם, יוקשרו כולם אגודה אחת ויתכפרו אלו על אלו, וכן בחנוכה אמרו נר לכל אחד ואחד, ובכן ג' גאנץ רומז לזדיק השלם, ה' האלץ רומז לאיש שהוא רק מחצה זדיק, נ' נישט רומז למי שהוא אי"ן גארנישט, ש' שטעל ומסבב עוד הפעם, דיכול להתגלגל עוד הפעם לתקן אשר עיות ולכן מסבב הדריידעל עוה"פ עכ"ד.

ולכן נזכר מנורת המנורה בתורה ד' פעמים, וכן בפרשת בהעלותך כתיב ד"פ מנורה, לרמז שחנוכה חסודין ד' כחות בישראל ונר לכל אחד ואחד.

ויבאר בזה דברי המאירי שר' מוזהר מימין ונר חנוכה משמאל ובעצה"צ צליצת וכתפילין היינו שמדליק נרות חנוכה בתפילין וי"צ.

אולם יובן דבמשך חכמה (צא ובפרשת וזאת הצרכה) כ' שד' פרשיות בתפילין מרמזין על ד' כחות בישראל כמו שאמרו חז"ל במ"ר (אמור פ"ל י"ג) על ד' מינים שכלולב, ותפילין של יד שיש ד' פרשיות צבית אחד מראה על אהבת הקצ"ה לישראל וכולם צבית אחד, להורות שאהבת הקצ"ה שזה לכל אחד מישראל ואין נפק"מ באיזה מדרגה הוא, אמנם תפילין של ראש מרמזין על אהבת ישראל להקצ"ה, וזה יש ד' כחות ולא ראי זה כראי זה, לכן יש בתפילין של ראש ד' פרשיות צד' בתים עכ"ד, נמצא בתפילין של יד מעורר אחדות בישראל, כמו שאהבת ה' שזה לכל אחד מישראל, כן צריכין לאהוב כל אחד.

ולזה ידליק בתפילין שבתפילין של יד ד' פרשיות הם צבית אחד, להורות שאהבת הקצ"ה שזה לכל אחד מישראל, ולכן נר לכל אחד ואחד.

נס חנוכה היה בזכות האבות שלמדו תורה ביחד ט"ו שנים

בשו"ע אור"ח הלכות חנוכה תמלא שמתחיל מקימן עת"ר עד תרפ"ד, ס"ה ט"ו סימנים וטעמא זעי,

ונראה לזכר דבני יששכר לחנוכה (מאמר ד' אות קמ"ו) כתב טעם שתקנו חנוכה שמונה ימים אף שליום ראשון היה שמן להדליק, דהנה הצרכה העליונה זאת בשמן ובמנורה, והנה הצרכה ניתנה לאבות, וה' צדק את אברהם בכל (חיי"ש כ"ד א') ציחק כתיב בפרשת תולדות (כ"ו ל"ג) ואוכל מכל בטרם תצא ואצרכה, ציעקב כתיב בפרשת וישלח (ל"ג י"א) קח נא את צרכי וכו' וכי יש לי כל, אם כן צרכת האבות הוא בכל מכל כל שמונה אותיות, על כן נקבעו שמונה ימים לצרכה, ותמלא בשמונה ימים יש קצ"צ שעות מנין ככ"ל מכ"ל כ"ל עכ"ד, ויוצא מזה שנס חנוכה היה בזכות האבות ולכן תקנו חנוכה ח' ימים בקצ"צ שעות מנין בכל מכל כל.

והחיד"א בספר מדבר קדמות (מערכת א' אות א') כתב, שאבות העולם אברהם יצחק ויעקב ראו זה את זה ט"ו שנים, וט"ו שנים למדו התורה בכל יום ולילה ט"ו שעות, ולזה נקבע הלכות חנוכה בט"ו סימנים כנגד ט"ו שנים שהאבות ראו זה את זה, ולמדו

ציחד ט"ו שעות, ובזכותם נלכו את היוונים שרצו להשכיחם תורתם.

וריתכן שעל זה יסד הפייטן, אברהם מימין תלמיד הרמ"ק, צפויט אל מסתתר י"ה זכות אבות יגן עלינו, יסד דוקא שם י"ה להאבות לרמוז על מה שלמדו האבות י"ה שנים ציחד.

ח' ימי"ם עולה חק דהיונים רצו להעבירם מחוקי רצוניך

בבני יששכר לחנוכה (מאמר ז' אות ו') כתב, בהודאה [צימי מתתיהו] יש ז"צ תיבות מנין הל"ל והודא"ה, וצירוף נוסח על הנסים י"ו תיבין יש ק"ח תיבין עכ"ד, אבל לא ביאר שייכות ק"ח לחנוכה.

אולם באהבת ישראל (זאת חנוכה תרע"ח עמוד תקנ"ו) כתב ח' ימים עולה ק"ח, וכן ח"ת ימי"ם עולה להדליק נר חנוכה, והנה אותיות ק"ח יורף ג"כ ח"ק.

ואולי יתבאר חק לח' ימים, דבעל הנסים יסד הפייטן כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצוניך, וביאר בשיט לדיקים הלשון חוקי רצוניך, שמרומז בזה הג' דברים שרצו לעקור מישראל והם שבת חודש ומילה, דשבת נקרא חק כמו"ש צפרשת בשלח (ט"ו כ"ה) שם שם לו חק ומשפט, ופי' רש"י צמרה נתן להם מקצת פרחיות של תורה שיתעסקו בהם כגון שבת וכו' ומילה נקראת חק כמו שתקנו חז"ל נוסח הברכה צברית מילה וחק בשאריו שם, וחודש אמרינן בתפלת מוסף לר"ח וחוקי ראשי חדשים להם קצעת, וז"ש ולהעבירם מחוקי רצוניך, רומז על שרצו להעבירם משבת חודש ומילה שהם חק עכ"ד.

ובנוסח על הנסים יסד הפייטן, ע"י כהניך הקדושים וכל מלות שמונת ימי חנוכה, הנרות הללו קודש ואין לנו רשות להשתמש בהם, וביאר מרן מהר"א ט"ז שליט"א (תשס"ה) דבעז"ח לכבדה (אות ד') הקשה על דברי הר"ן שאסור להשתמש לאורה דעשה דומיא למנורה שבמקדש, וקשה הא מנורה במקדש היתה איסור להשתמש בה מכה הקדש ומעילה, אבל בנר חנוכה לא הוי השמן הקדש ואמאי אסור להשתמש לאורה עכ"ד, ותיירץ מרן מהר"א דיש לומר כי חכמינו ז"ל תיקנו איסור הנאה שיהיה צבחינת חק בלי טעם, וע"כ בשכר זאת שעשו החכמים כן, עשה הקצ"ה עמהם גם ופלא והושיעם צבחינת חק בלי טעם עכ"ד.

והשתא מובן שיש צימי מתתיהו ז"צ תיבות, ובעל הנסים ט"ו תיבות, וציחד הם חק תיבות, דהיונים רצו להעבירם מחוקי רצוניך שהם חודש שבת מילה שנקראים חק, ואחר שנלחם חזרו לקיים אלו

ג' מלות שנקראים חק, ותקנו חנוכה ח' ימי"ם שמספרו חק, ואסרו להשתמש לאורו דומיא נרות במקדש, אף שאין בנרות איסור מעילה בהקדש כמו בנרות בית מקדש, מ"מ אסרום צבחינת חק.

וריתבאר נמי מש"כ בספה"ק עטרת ישועה לחנוכה (אות י"ג) שחנוכה משפיע פרנסה שכן נר חנוכה הוא משמאל וכתיב במשלי (ג' ט"ו) ובשמאלה עושר וכבוד, וכן שמאל"ל ר"ת ש'צרו ל'נו מ'עט א'וכל (מקץ מ"ג ז') וצ'ערוה"צ (ויגש) כתב ר"ת מן ע'מך י'שראל ז'ריבין פ'רנסה עולין כמנין נ"ר, להורות שנרות חנוכה משפיעין פרנסה, וכן כי למחיה שלחני אלקים לפניכם (ויגש מ"ה ה') ר"ת הם שלחני, כמו ר"ת להדליק נר חנוכה שמונה ימים.

ולדרכינו הרי הוא כמבואר, שהיונים גזרו על חודש שבת ומילה שנקראים חק, והכהנים מסרו נפשם לקיים מלות שהם חק, ע"כ בשכר זה, אל חי חלקינו נזה להשפיע חק שהוא לישראל דמזוני.

ומידישב נמי קושיות הצ"י שתקנו שמונה ימים, דח' ימי"ם עולה ח"ק, להורות שרצו לבטל מישראל מלות שהם חק, ואלו ל"ה רק ז' ימים ל"ה מגיעים למספר ק"ח שהוא חק.

וארווח לנו שיום השמיני נקרא זאת חנוכה, דכיום שמיני באים למספר חק שכן ח' ימי"ם עולה חק, וזאת חנוכה שרצו לבטל מישראל מלות חודש שבת מילה שהם חק.

ע"י הדלקת נרות חנוכה המשיכו מאה ברכות

במדרש הדודאים נתנו ריח זה ראובן שהגיל את יוסף, ועל פתחינו כל מגדים זה נר חנוכה.

גם לתרץ קושיות הצ"י למה תקנו חנוכה יו"ט שמונה ימים, הלא על יום ראשון היה שמן להדליק.

הנה בשו"ע או"ח (סימן תרפ"ז) כתב המחבר כל שמונת ימי חנוכה אומר על הניסים צה"מ צברכת הארץ, ובתפלה צברכת מודים, וכתב במשנה ברורה (סק"ז) ובתפלה צברכת מודים, הטעם דכולה מילתא דחנוכה עיקרה הודאה היא עכ"ד.

ומצינו שייכות של חנוכה לצברכת מודים, דבאמרי נועם כתב רמז לחנוכה בתפלת שמו"ע ברוך אתה הוי"ה המחזיר שכינתו לצי"ן מודים ס"ת מנורה, וגם אנו מלאנו בע"ה רמז לחנוכה במודים, שכן ס"ת מודים אהנו ל'ך עולה ס"ו כמנין יו"ן.

והתפארת שלמה לחנוכה כתב מ"ס וסמ"ך שכלוחות צנן היו עומדים, מ"ס הם היפך אותיות ס"מ, ס"ס עולה ק' כנגד מאה צרכות, וצנן עמדו שיש להם עמידה וקיום צומן הנס, וצמסכת שבת (דף כ"א:) כ' מלאו פ"ך אחד שמן, פך עולה בגימטריא מא"ה, שהמשיכו ק' צרכות ע"י הדלקת נר חנוכה עכ"ד.

ובפסיקתא (פ"ו) איתא שלכן נעשה הנס דוקא בכ"ה צכסלו, דמלאכת המשכן נגמר בכ"ה צכסלו והקצ"ה המתין עד ר"ח ניסן חודש שנולדו זה האצות להקימו אז, והיה ליום כ"ה צכסלו תרעומות ושילס לו הקצ"ה הנס חנוכה בכ"ה צכסלו.

ויש ליתן טעם שנתפיים יום כ"ה צכסלו צנן דחנוכה, דמשכן היה מאת אדנים, וכתב צעה"ט צפרשת פקודי (ל"ח כ"ז) מאת אדנים, וכנגדן תקנו מאת צרכות ע"כ, נמלא חילו הקימו המשכן בכ"ה צכסלו והיו מעמידין אז מאת אדנים היה זכות של מאת צרכות ציומו, דהא כנגד מאת אדנים תקנו מאת צרכות, עכשיו שלא זכה שילמו לו נס חנוכה בכ"ה צכסלו שהיה זכות מאת צרכות.

נס חנוכה היה בזכות הכנה לשבת קודש

במאור עינים כ' רמז לחנוכה צעקידת יחזק ואני והנער נלכה עד כ"ה כ"ה צכסלו.

בדברי יואל צהלותך (דף רמ"ז) מצואר שנס הנרות צחנוכה נמשכה צכח השבת.

ויל"פ דצתפארת שלמה (ויגש) כתב למרץ מה שהקשו הראשונים למה תיקנו ח' ימים הלל על יום הראשון היה להם שמן, אכן יען ציום הראשון עשו צעצמס הכנה והכלי להחזיק הצרכה הצאה להם, וההכנה היא עיקר קיום המצוה, לכן גם יום הראשון לנס יחשב גם הוא.

ורביה"ק צד"י לסוכות (דף קס"ה) כ' שא"א הכין עצמו לעקידת יחזק, אצל על האיל ל"ה הכנה כמו"ש צפרשת וירא (כ"צ ד') וישא אצרהם את עיניו וירא והנה איל אחר וזה היה פתאום, וציאר שהכנה שא"א עשה להקרבצת יחזק הועיל גם להאיל, ועל ידו נמשך השפעות לישראל עכ"ד.

ולכן נרמז חנוכה צעקידת יחזק שרואין כמה גדולה הכנה למצוה עד שהכנת א"א ליחזק הועיל גם להאיל, וצכן למדו מעקידה גדול מעלת הכנה למצוה, עד שציום הראשון עשו צעצמס הכנה והכלי להחזיק הצרכה הצאה להם.

ובמאיר עיני חכמים ציאר שצשנת הנס יום כ"ד חל צער"ש, והיו מדליקין מצעוד יום, והוצרכו שמן יותר מלילה צחול ומ"מ דלק כשיעור, והיה נס גם ציום ראשון, ולדרכיו י"ל דצזכות הכנה צערצ שבת ציום כ"ד לשבת יום כ"ה, נעשה נס שהספיק פך קטן של"ה צו להדליק אלא על יום אחד צחול, וז"ש צדצרי יואל שנס חנוכה היה צזכות השבת שעשו לה הכנה מערצ שבת.

בזאת חנוכה מחזיקין לומדי תורה

יום השמיני נקרא זאת חנוכה, וי"ל דצספה"ק קדושת לוי לחנוכה (קדושה חמישית) כתב שצחנוכה יש ליתן צדקה להחזיק לומדי תורה, וצזכות הצדקה יגאלו כמאמר הפסוק צישעיה (א' כ"ז) וצציה צצדקה.

ובתפלת אהבה רצה אנו מתפללין ותן צלצנו צינה להצין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דצרי תלמוד תורתך צאהבה, כשתדקדק תמצא מן להצין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות עד ולקיים מתפללין על שמונה מדרגות שיש צלימוד התורה.

וכתב צכף החיים (או"ח סימן ס' ס"ק ג') וכשאומר ולקיים את כל דצרי תלמוד תורתך צאהבה, יכוין צכלל מצות מחזיק ידי לומדי תורה, כמו"ש צמדרש רצה קדושים (פרשה כ"ה א') למד ולימד ושמר ועשה והיה סיפק צידו להחזיק ולא החזיק, הרי זה צכלל ארור אשר לא יקים את דצרי התורה הזאת (כי תצוא כ"ז כ"ו) עכ"ד, ואחר שאנחנו מתפללים על מדרגות אלו ואס היה צידו להחזיק ולא החזיק הרי זה צכלל ארור אשר לא יקים, א"כ צריך להתפלל ולקיי"ס את כל דצרי תלמוד תורתך צאהבה להחזיק ידי ת"ת.

ריתבן למרץ צזה קושיות הצית יוסף למה תקנו חנוכה ח' ימים הלל על יום אחד היה שמן להדליק, אולם היונים גזרו להשכיחם תורתך היינו כל ח' מדרגות צאהבה רצה, וע"ז תקנו חנוכה שמונה ימים על שלא הצליחו להשכיחם שמונה מדרגות של התורה.

ולצד נקרא יום השמיני זאת חנוכה, כנגד מדרגה השמונה שהוא ולקיי"ס שקאי על החזקת ת"ת, שזה צריכין לקיים ציומי דחנוכה כמו"ש צקדושת לוי שזיהר ציומי דחנוכה ליתן צדקה ולהחזיק לומדי תורה, כי המחזיק לומדי תורה מתקנין רגלי הקדושה, וצזכות הצדקה יצא גואל צדק.

yonafriedman@thejnet.com